

Annotation Pro: anotacja cech językowych i emocji w mowie

Kurs wprowadzający, edycja druga (ilustrowana nowymi przykładami).

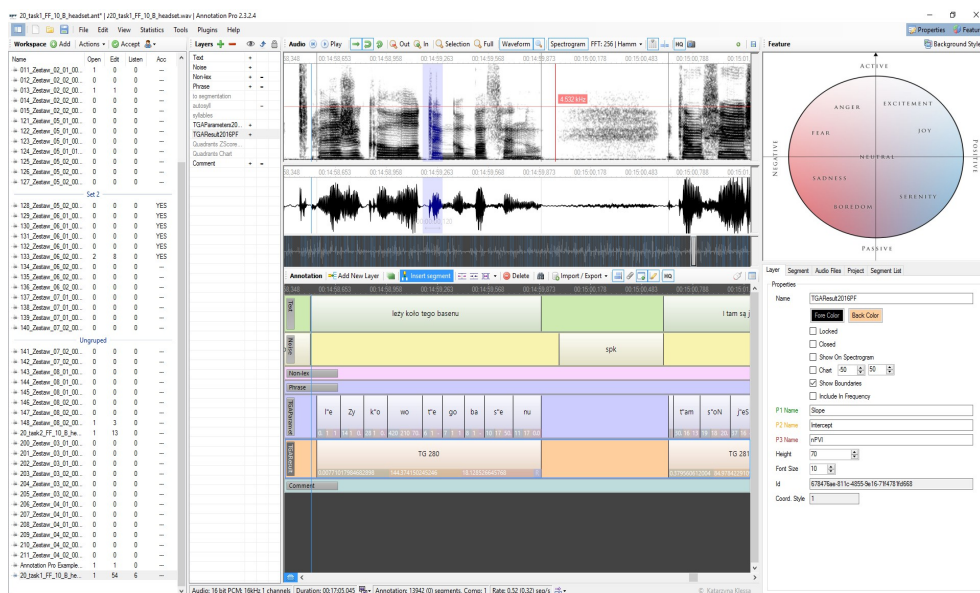
Prowadzący: dr Katarzyna Klessa, UAM Poznań (klessa@amu.edu.pl)

Annotation Pro to darmowe oprogramowanie służące do wielowarstwowej anotacji nagrań mowy. Program cechuje się wygodnym, standardowym interfejsem i umożliwia m.in.:

- **wizualizację** sygnału mowy w postaci spektrogramu i oscylogramu,
- **anotację** wielowarstwową nagrań audio (możliwa jest także anotacja tekstu, bez jakiegokolwiek sygnału dźwiękowego, np. opisy morfologiczne czy tłumaczenia interlinearne),
- anotację cech językowych oraz cech parajęzykowych, np. **emocji, barwy głosu, tempa mowy** z wykorzystaniem wygodnego graficznego interfejsu,
- prowadzenie **testów percepcyjnych** i anotacja nagrań z wykorzystaniem ciągłych i dyskretnych (kategorialnych) skal oceny,
- łatwy i szybki **eksport / import** danych do / z arkuszy kalkulacyjnych, a także do innych formatów anotacyjnych i tekstowych, dzięki czemu w programie można z powodzeniem wykorzystać pliki utworzone wcześniej w innych programach, np. PRAAT, ELAN, Transcriber, a także w formatach .TXT czy .CSV),
- **automatyczną** analizę i eksplorację anotacji (annotation mining) za pomocą pluginów.

W ramach warsztatu omówione zostaną podstawowe opcje programu. Kurs ma charakter wprowadzający, **nie jest więc wymagana wcześniejsza znajomość Annotation Pro**. Uczestnicy poprzedniej edycji warsztatów organizowanych przez UW (w lutym 2016) będą mieli okazję zapoznać się z **nowymi przykładami danych i związanymi z nimi analiz** wykorzystanych za pomocą narzędzia. Podczas ćwiczeń uczestnicy dowiedzą się jak:

- zainstalować i uruchomić program,
- rozpocząć pracę w *Annotation Pro*,
- przeprowadzić anotację krótkiego nagrania wg omówionej wcześniej specyfikacji,
- zaprojektować i przeprowadzić niewielki test odsłuchowy, ukierunkowany na badanie cech percepcji mowy polskiej i obcej,
- użyć gotowego pluginu/rozszerzenia w celu automatycznej analizy anotacji,
- szybko i skutecznie wyeksportować dane do arkusza kalkulacyjnego.

Program działa wyłącznie na komputerach z systemem operacyjnym Windows (optymalnie Windows 7 lub nowsze).

- Link do strony programu: <http://annotationpro.org/>
- Mini-samouczek: <http://annotationpro.org/documentation/quick-start/>
- Podręcznik z pomocą programu:
https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/14941/1/Klessa_Annotation_Pro-Enhancing_Annotation.pdf
- Strona pobierania: <http://annotationpro.org/downloads/>.

Wybrane referencje:

Beermann, D., & Mihaylov, P. (2014). TypeCraft collaborative databasing and resource sharing for linguists. *Language resources and evaluation*, 48(2), 203-225.

TypeCraft [oprogramowanie]: <http://typecraft.org/>

Bigi, B. SPPAS [oprogramowanie]: http://sldr.org/SLDR_data/Disk0/preview/000800/?lang=en

Bigi, B., Klessa, K., Georgetown, L. and Meunier, Ch. (2015). A syllable-based analysis of speech temporal organization: a comparison between speaking styles in dysarthric and healthy populations. *Proc. of Interspeech 2015*, Dresden, Germany.

Gibbon, D. (2013). TGA: a web tool for Time Group Analysis. *Proc. of the Tools and Resources for the Analysis of Speech Prosody (TRASP) Workshop*, Aix en Provence.

Karpiński, M., Klessa, K., Czoska, A. (2014). Local and global convergence in the temporal domain in Polish task-oriented dialogue. *Proc. of the 7th Speech Prosody Conference*, 20-23 May 2014, Dublin, Ireland. ISSN: 2333-2042.

Klessa, K. Anotation Pro [oprogramowanie]: <http://annotationpro.org/>.

Klessa, K. (2016). *Annotation Pro. Enhancing analyses of linguistic and paralinguistic features in speech*, Wydział Neofilologii UAM, Poznań. ISBN 978-83-946017-0-6.

Klessa, K. (2016). *Speech Annotation Mining with Annotation Pro plugins*, Wydawnictwo Rys, Poznań. ISBN 978-83-65483-20-1.

Klessa, K., Karpiński, M., Wagner, A. (2013). Annotation Pro – a new software tool for annotation of linguistic and paralinguistic features. In D. Hirst & B. Bigi (red.) *Proc. of the Tools and Resources for the Analysis of Speech Prosody (TRASP) Workshop*, Aix en Provence, pp. 51-54.

Klessa, K., Wagner, A., Oleśkiewicz-Popiel, M., Karpiński, M. (2013). "Paralingua" – a new speech corpus for the studies of paralinguistic features In Chelo Vargas-Sierra (red.), *Corpus Resources for Descriptive and Applied Studies. Current Challenges and Future Directions: Selected Papers from the 5th International Conference on Corpus Linguistics. Procedia – Social and Behavioral Science*. Volume 95. pp. 48-58.

Klessa, K. and Gibbon, D. (2014). Annotation Pro + TGA: automation of speech timing analysis, *Proc. of the 9th Language Resources and Evaluation Conference*, Reykjavik, Iceland. ISBN 978-2-9517408-8-4.